

Parastās tiesas - Skotija

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesens tika atjaunināta oriģinālvalodas [en](#) versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējis.

Šajā vietnē sniegts pārskats par vispārējās piekritības tiesām Apvienotajā Karalistē, kas ir Skotijas jurisdikcijā.

Vispārējās piekritības tiesas – ievads

Augstākās civillietu tiesas, Augstās tiesas, šerifu tiesu un mirtiesu administrāciju nodrošina [Skotijas Tiesu dienests](#) (STD) - neatkarīga aģentūra, kuru vada Lords-priekšsēdētājs, proti, Skotijas augstākais tiesnesis.

Skotijas augstākās tiesas

Augstākās tiesas Skotijā ir Augstākā civillietu tiesa (*Court of Session*) un Augstā Justīcijas tiesa (*High Court of Justiciary*).

Augstākā civillietu tiesa

Augstākā civillietu tiesa ir augstākā civillietu izskatīšanas instance Skotijā un atrodas parlamenta ēkā Edinburgā. Tā izskata lietas apelācijas kārtībā, kā arī civiltiesisku strīdus lietās, kas ir saistītas ar parādu piedziņu, zaudējumiem, ģimenes lietām un komercietām.

Augstā Justīcijas tiesa

Augstā Justīcijas tiesa izskata apelācijas krimināllietās un sevišķi smagas krimināllietas. Lietas izskata tiesnesis un zvērinātie.

Apelācijas kārtībā lietas izskata Edinburgā. Cita veida tiesvedības nolūkos šai tiesai ir pastāvīgas telpas Edinburgā, Glāzgovā un Aberdīnā, bet tiesas sēdes notiek arī citās pilsētās visā Skotijā.

Šerifu tiesas

Tiesvedības nolūkos Skotija ir iedalīta sešos reģionos, kurus sauc par “šerifa apgabaliem”. Katrā šerifa apgabalā ir viens galvenais šerifs, kura atbildībā ietilpst ne tikai civillietu izskatīšana apelācijas kārtībā, bet arī šerifu tiesu efektīvas darbības nodrošināšana.

Kopumā šajos šerifu apgabalos darbojas 49 šerifu tiesas, kuras atšķiras pēc lieluma un modeļa, taču visas kalpo vienam mērķim.

Lietas izskata tiesnesis, ko dēvē arī par šerifu. Šerifu tiesas darbojas trijos galvenajos virzienos – civillietās, krimināllietās un pilnvarotā lomā, savukārt administratīvās funkcijas veic vietējie šerifa ierēdņi un to personāls.

Civillietas

Vairums civillietu ir saistītas ar strīdiem starp fiziskām vai juridiskām personām. Šerifu tiesas izskata trīs veidu lietas:

- vispārējās piekritības lietas, kas galvenokārt saistītas ar laulības šķiršanu, bērniem, ģimenes strīdiem, kā arī prasībām par parādiem/zaudējumiem vērtībā virs GBP 5 000,00;
- paātrinātās procedūras tiesas sēdes, kas galvenokārt saistītas ar strīdiem par kavētiem īres/nomas maksājumiem, preču piegādēm un parādiem vērtībā no GBP 3 000,00 līdz GBP 5 000,00;
- neliela apmēra prasības, kurās tāpat tiek piemērota vienkāršota procedūra, tikai bez vajadzības vērsties pie advokāta (*solicitor*), un kas ir saistītas ar nelielas vērtības strīdiem (galvenokārt parādiem, kuru vērtība ir mazāka par GBP 3 000,00).

Papildus šerifu tiesā izskata virkni citu civiltiesisku pieteikumu un procedūru, piemēram:

- bērnu adopcija;
- uzņēmumu likvidācija;

- prasījumi par negadījumiem ar letālām sekām;
- maksātnespēja.

Krimināllietas

Krimināllietu izskatīšanai šerifa tiesā var piemērot smago nodarījumu vai paātrināto procedūru Atbilstošās procedūras izvēle konkrētā lietā ir prokurora pienākums.

Smago nodarījumu procedūru piemēro nopietnās lietās, kurās var piemērot sodu virs divpadsmit mēnešiem brīvības atņemšanas vai naudas sodu vērtībā virs GBP 10 000,00. Šādas lietas izskata šerifs kopā ar zvērinātajiem.

Paātrināto procedūru galvenokārt piemēro mazāk nopietnās lietās, kuras izskata šerifs bez zvērināto pieaicināšanas. Šerifs ir pilnvarots piespriest brīvības atņemšanas sodu līdz divpadsmit mēnešiem, tomēr noteiktos gadījumos šis sods var būt lielāks.

Pilnvarotā darbība

Pilnvarotā darbība galvenokārt saistīta ar mirušu personu īpašumu nodošanu. Tiesas piešķirtās tiesības testamenta izpildītājam saņemt un izniegt mantojuma masu sauc par "apstiprinājumu". Šo apstiprinājumu piešķir tikai tad, kad tiesa ir pabeigusi mirušās personas īpašumu uzskaiti.

Ja mantojuma masas kopējā vērtība nepārsniedz GBP 36 000,00, tas tiek apzīmēts kā "neliels īpašums", un personai, kura vēlas saņemt apstiprinājumu, aizpildīt atbilstošo veidlapu palīdz vietējā šerifa palīga biroja darbinieki. Savukārt, ja mantojuma masas vērtība pārsniedz GBP 36 000,00, personai, kura vēlas saņemt apstiprinājumu, tiek ieteikts konsultēties ar advokātu (*solicitor*).

Miertiesas

Miertiesās lietas izskata neprofesionāli mirtiesneši, kuriem nav jurista kvalifikācijas, kopā ar sekretāru, kuram ir jurista kvalifikācija. Sekretārs sniedz padomu tiesnesim par tiesību un procesuāliem jautājumiem. Tiesa izskata galvenokārt mazāk smagas paātrinātās procedūras krimināllietas. Maksimālais sods, ko var piespriest mirtiesnesis, ir 60 dienu brīvības atņemšana vai naudas sods, kas nepārsniedz GBP 2500. Tikai Glāzgovā dažās tiesās ir priekšsēdētājs – algots mirtiesnesis, kam ir jurista kvalifikācija. Maksimālais sods, ko var piespriest šāds algots mirtiesnesis, ir 12 mēneši brīvības atņemšanas vai naudas sods, kas nepārsniedz GBP 10 000.

Šerifa palīgs šerifu tiesās un mirtiesās ir atbildīgs par administratīvajiem jautājumiem, piemēram:

- soda naudu un kompensācijas rīkojumu piedziņa;
- tiesas nolēmumu norakstu izsniegšana, piemēram, attiecībā uz probāciju, sabiedrisko darbu rīkojumiem;
- zvērināto zvērestu pieņemšana un viņu darba organizēšana.

Sīkāka informācija par Skotijas tiesām ir pieejama [Skotijas Tiesu dienesta](#) tīmekļa vietnē.

Saites

[Skotijas Tiesu dienests](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 10/11/2014